

Tovább a “Nyugat” felé vezető úton - az albániai választások értékelése

MKI Választási értékelő

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Viola Cintia

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az Intézet weboldalan.

Borítón szereplő fotó forrása: AP Photo

2025. május 26.

Viola Cintia, kutató, MKI

TOVÁBB A “NYUGAT” FELÉ VEZETŐ ÚTON - AZ ALBÁNIAI VÁLASZTÁSOK ÉRTÉKELÉSE

A 2025-ös albán parlamenti választásokon Edi Rama miniszterelnök Szocialista Pártja meggyőző győzelmet aratott, megszerezve a parlamenti mandátumok abszolút többségét (83 képviselői helyet), és ezzel Albánia történetében példátlan módon negyedik egymást követő kormányzati ciklusát biztosította. Ez az eredmény fenntartja a politikai stabilitást és a kormányzatfolytonosságot Albániában, lehetővé téve az EU-integrációhoz szükséges reformok következetes folytatását. A kormánypárt újabb felhatalmazása megerősíti Albánia európai uniós integrációs törekvéseit: az új kabinet prioritásként kezeli a csatlakozási tárgyalások további előmozdítását és az uniós normák átvételét. Magyarország számára – az EU-bővítés elkötelezett támogatójaként – kiemelt jelentőséggel bír Albánia politikai stabilitása és a Nyugat-Balkán uniós integrációjának előrehaladása, és Budapest Albániát a térség biztonsága és fejlődése szempontjából stratégiai partnernek tekinti.

HOGYAN NYER VÁLASZTÁSOKAT EDI RAMA?

A május 11-i albán parlamenti választásokon az előzetes várakozásoknak megfelelően győzött az Albán Szocialista Párt (Partia Socialiste e Shqipërisë, PS), ezzel az Edi Rama miniszterelnök által vezetett politikai formáció Albánia történelme során példátlan módon a negyedik ciklusát kezdheti meg. A választás eredménye papírformát követett, a kormánypárt legnagyobb kihívója, az Albán Demokrata Párt (Partia Demokratike e Shqipërisë, PD) sem tudta megszorongatni Ramát. A PS negyedik alkalommal kapott felhatalmazást a kormányalakításra, sőt a [2021-es választáshoz](#) képest 3%-kal növelni tudta a támogatottságát, 49%-ról [52%-ra](#).

A 140 fős albán parlamentben hagyományosan a két nagy párt osztozik a legtöbb mandátumon – ez a következő négy évben is így lesz. A PS koalíciókötés nélkül is képes a többségi kormány felállítására, a maga 83 képviselői helyével, míg a PD 50 mandátummal a legnagyobb ellenzéki erő marad. A maradék mandátumon

négy kis párt osztozik, amelyeknek alacsony támogatottsága (1-3% körül) miatt a bekerülésük a méltányos 1%-os bejutási küszöbértéknek tulajdonítható. Ugyanakkor a kispártok viszonylagos rossz szereplése, és a vártnál kevesebb mandátumszerzése (legalább 10 mandátumot vártak) is a PS túlsúlyát erősíti a parlamentben, amelynek háromötödös többsége lesz a törvényhozásban. A PS különösen a közép- és dél-albániai választási körzetekben volt erős, míg az északi körzetekben vegyesebb eredmények születtek – a PS-en kívül parlamentbe jutott öt párt is ezekben a körzetekben tudott igazán eredményes lenni. A tavaly júliusban elfogadott [választási törvénymódosítás](#) lehetővé tette, hogy idén először a diaszpórában élő albánok levélben is szavazhassanak a választásokon. Erre azért is volt különösen szükség, mert a 2023-as népszámlálás adatai szerint a 4,6 millió albán állampolgárból csak mintegy 2,4 millió él az országban. Az idei választásokon a 195 ezer diaszpóra levélszavazat mindegyikét még nem összesítették, azonban az első eredmények azt mutatják, hogy a diaszpóra körében is a Rama-féle PS volt az abszolút befutó.

A Sali Berisha, egykori miniszterelnök és elnök által fémjelzett PD ezzel szemben szavazatvesztést könyvelhetett el – nagyjából annyi szavazatot (100 000 körül) veszítettek el, amennyivel a szocialisták növelték az előnyüket 2021-hez képest. A PD által vezetett választási szövetség [34%-os](#) eredménye 5 százalékponttal gyengébb teljesítmény a korábbi választáson elért eredménnyel összevetve, és jóval elmarad a fölényes győzelmet arató PS mögött. A sok esetben nagyon hasonló kampányígéreték és pártpolitikai álláspontok tükrében az eredmény azt jelzi, hogy a választók nem a PS és a PD, hanem Rama és Berisha közül választottak – az újrázó miniszterelnök népszerűsége pedig felülmúlhatatlannak bizonyult. Edi Rama győzelmének okai elsősorban a PS 12 éves kormányzása alatt kiépített befolyásos támogatói hálózat és annak hatékony mozgósítása, a gazdasági növekedés és Rama (illetve Albánia) nemzetközi népszerűsége voltak.

BERISHA ÉS A MAKE ALBANIA GREAT AGAIN-KÍSÉRLET

A PD támogatottságának visszaesése annak ellenére történt, hogy az idei választásra készülve Berisháék Trump kampánycsapatának tagjait is szerződtették a minél jobb eredmény érdekében. A PD kampánystratégiáját Chris LaCivita, Trump 2024-es kampányának társkampánymenedzsere dolgozta ki, Tony Fabrizio (Trump közvéleménykutatója) és Paul Manafort (Trump 2016-os kampányának vezetője) segítségével. A PD egy kétéves, [6 millió dolláros szerződést](#) is aláírt az amerikai republikánusokhoz köthető Continental Strategy tanácsadó és lobbicéggel. A párt szlogenek szintjén is igazodni igyekezett az amerikai elnökhöz, azonban a Make Albania Great Again üzenet balkáni [negatív](#)

[konnotációja](#) miatt végül a szlogent a Grandiose Albania megfogalmazásra módosították. A LaCivita által keretezett PD-stratégiának két pillére volt: 1) széles társadalmi mozgósítást végezni demonstrációk útján; 2) Edi Rama karaktergyilkossága. A párt vezetője, Sali Berisha saját magát az albán politikai elit és az amerikai Demokrata Párt által üldözött áldozatként mutatta be.

A kormány- és korrupcióellenes tüntetések nagy tömegeket vonzottak az elmúlt hónapokban, azonban Rama személyének támadása, Soros-ügynökként való beállítása és a PD-vezér Sali Berisha Trump-barátságának hangsúlyozása nem értékelhető sikeresnek. Ennek legfőbb oka, hogy Sali Berisha korrupciós ügyek miatt továbbra is amerikai és brit szankcionálás alatt áll, ezzel szemben Edi Rama nagyon is szoros kapcsolatokat ápol az új amerikai adminisztrációval is. Bár a PD-Continental Strategy szerződés mögött lehetett egy olyan megfontolás Berisha részéről, hogy a cég majd lobbizik a Trump közeli körökben Berisha pozitívabb megítéléséért, ebben a kérdésben mindeddig nem látható elmozdulás az amerikai politikai elit részéről. Míg Berisha nem tudott érdemben felmutatni semmit arra vonatkozólag, hogy valóban jó kapcsolatokat ápol az amerikai adminisztrációval, addig Rama nemrég [stratégiai befektetői státuszt](#) adott Jared Kushnernek, Trump vejének, illetve a Kushnerhez köthető Atlantic Incubation Partners LLC-nek, ezzel megnyitva az utat az albániai Sazan-sziget turisztikai fejlesztései előtt. A PS támogatottságát nem rendítette meg jelentősen sem Erion Veliaj, Tirana polgármesterének a választásokat megelőző letartóztatása, sem a párt több miniszterével – köztük az egészségügyi és környezetvédelmi tárcák vezetőivel – szemben felmerült korrupciós vádak. Még Arben Ahmetaj, a miniszterelnök-helyettes külföldre távozása is, amellyel az őrizetbe vételt próbálta elkerülni, érdemben nem gyengítette a párt politikai pozícióját.

Az eredmények ismételten alátámasztották a Szocialista Párt (PS) politikai fölényét, amely a párt állami intézményrendszeren belüli befolyását is növeli – ez lehetővé teszi a média feletti erőteljesebb kontrollt is. A párt sikeresen terjesztette ki hatókörét a külföldön élő albán közösségekre is, és az egyetlen politikai erő volt, amely rendelkezett a határon túli kampány lebonyolításához szükséges erőforrásokkal.

REGIONÁLIS STABILITÁS ÉS MAGYAR ÉRDEKEK ANYUGAT-BALKÁNON

A 2025-ös albán parlamenti választást [„vita nélküli kampány és meglepetés nélküli eredmények”](#) jellemezték. A kampány középpontjában a gazdasági kérdések álltak, ugyanakkor a pártok nem képviseltek markánsan eltérő álláspontokat. A PS az amerikai támogatást is maga mögött tudva az infrastrukturális fejlesztésekkel, a turizmus fellendítésével, illetve az eddig elért

gazdasági növekedéssel kampányolt – 2022 és 2024 között évente több mint 4%-kal nőtt a gazdaság, amely regionális szinten is kiemelkedő eredmény. A PD a jelentős mértékű elvándorlásra igyekezett felhívni a választók figyelmét: az alacsony életszínvonal és a magas munkanélküliség miatt az albán népesség 2011 és 2023 között 420 000 fővel csökkent. A PD által kínált megoldásokat, úgy mint a minimálbér- és nyugdíjemelést azonban a PS is a zászlajára tűzte – vagyis nem volt a PD részéről átütő ígéret a választók felé. Rama a kampánya fókuszát a gazdaság mellett az európai uniós integrációra igyekezett irányítani – ezzel végérvényesen maga mögé utasítva a Berisha-féle PD-t. A PS ambiciózus ígérete, hogy 2030-ra bejuttatja Albániát az EU-ba, amely meglehetősen rövidnek tűnő céldátum, ugyanakkor a tavaly októberben felgyorsult albán EU-integráció – vagyis a csatlakozási tárgyalások tényleges megkezdése – és a gyorsütemben zajló klaszternyitások pozitív kilátásba helyezhetik a vágyott 2030-as csatlakozást. Rama ígéretével jól rezonál Marta Kos bővítési biztos kijelentése is, mely szerint az Európai Bizottság prioritásai közé tartozik, hogy legkésőbb 2027 végéig lezárják a csatlakozási tárgyalásokat Montenegróval és Albániával. Rama győzelmének okai között a nemzetközi népszerűsége is fajsúlyos volt, hiszen az USA és az EU széleskörű támogatását élvező jelöltként tudott kampányolni. Különösen erősítették ebben a szerepben az EU részéről érkező pozitív visszajelzések az integrációs folyamatot illetően.

A választások lefolytatása kapcsán az EBESZ hivatala határozott kritikával illette a választást, széleskörű megfélemlítésről és közpénzzel kapcsolatos visszaélésekről számolta be. Sali Berisha és a demokraták szavazatvásárlással gyanúsítják a szocialistákat, éppen ezért nem fogadják el az eredményeket és a hatalommal szemben újabb tüntetéssorozatot szerveznek. A választási folyamat körülményei és a belpolitikai feszültség ellenére a PS győzelme magabiztos és a párt hazai, illetve nemzetközi támogatottsága is erős. Magyarország számára fontos, hogy a régióban stabil kormányok működjenek, Budapest pedig elkötelezett támogatója a Nyugat-Balkán országainak uniós csatlakozásában. Az új kormány várhatóan folytatni fogja jelenlegi külpolitikai irányvonalát, szoros kapcsolatot ápolva Washingtonnal és előmozdítva az EU-integrációt. Ennek hátterében olyan megállapodások is állnak, mint az Olaszországgal kötött egyezmény migránsok Albániába történő áthelyezéséről, valamint az ország imidzse mint stabil, nyugatbarát balkáni szövetséges, amely mentes a kétoldalú vagy belső etnikai konfliktusoktól.